

Monika Hrušková, Každodenní život císařských vyslanců v Polsku ve druhé polovině 17. století, České Budějovice 2012, Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, diplomová práce, 158 stran.

Posudek oponenta diplomové práce

Předložená diplomová práce zkoumá subjektivní vnímání reality každodenního života z pohledu císařských vyslanců. Práce objasňuje stav bádání, metodologická východiska, politický systém Rzeczpospolité a nakonec ve 4. kapitole i různé aspekty života zmíněných vyslanců. Materiálově práce vychází z korespondencí v rodinných archivech Schwarzenbergů a Dietrichsteinů, metodologicky snad až militantně staví na údajné historické antropologii.

K této části práce mám námitku ohledně přehnaně kritického odmítnutí Müllerovy klasické základní monografie o císařské diplomacii, která dle diplomantky nenabízí metodologicky nic nového. Naopak z jejího líčení vyplývá, že Evropou zřejmě obchází strašidlo historické antropologie, která je vševědoucím vědeckým názorem a totožná s moderní historiografií. S obojím bych si dovolil nesouhlasit, zvláště když není jasné, v čem vlastně metodologické výboje antropologie spočívají, protože autorka zmiňuje spíše nové předměty výzkumu než nové metody. Co se symbolické komunikace týče, Geertz je již klišé, ale pro zmíněný přístup je nutná spíše znalost filozofie symbolických forem Ernsta Cassirera.

V české historiografii o česko-polských vztazích by neměly chybět práce o J. A. Komenském anebo Sousedíkova práce o Valeriánu Magnim.

Velmi pozitivně vnímám autorčinu orientaci v polské historiografii i znalost dějin Polska ve zmíněném období. V naší nedávné historiografii máme k tématu původní práce asi jen od J. Květa a články M. Řezníka. Dle mého názoru se jí ale vymstívá despekt k dějinám diplomacie. Kapitola o diplomacii je obdobou volného neuspořádaného pohybu slov, kde se dozvíme i něco o Indii, ale ne kritické zhodnocení dějin raněnovověké diplomacie. Pozitivně vnímám i autorčinu znalost dějin Polska a polských politických dějin.

Z vlastních kapitol o vyslancích jsem ocenil výklad o vyslancích na sejmu. Výklad o nemocech králů a festivitech byl zajímavý, ale postrádá jednotící tematickou linii. Co z toho je každodennost? Proč má každodennost být antropologií a jiná témata ne?

K otázce metodologie a otázek, bych rád objasnil, co tu bylo opomenuto a domnívám se, že právě z důvodu despektu k dějinám diplomacie. Nenajdeme tu objasnění komunikačních struktur mezi vyslanci a vídeňským dvorem, což by bylo záhodno zvláště proto, že autorka pracovala s neoficiální korespondencí diplomatů s dvořany. Neznáme její statut ve srovnání s oficiální korespondencí, ani sociální postavení korespondentů ve skupině osob kolem vyslanectví. V podstatě se nedozvíme mnoho ani o vyslanectví samotném. Politické události jsou rekonstruovány dobře, možná až s příliš silnou pozitivistickou zálibou pro detail. Autorce by neuškodilo, kdyby odhodila předsudky k politickým dějinám a zkoumala dějiny diplomatů z hlediska jejich hlavní činnosti a hlavně vycházela z problémového přístupu k výzkumu (Ian Shapiro).

Překlepů jsem si všiml v poznámkách pod čarou, což se dá odpustit, na jednom místě chybí odkaz na citovanou kapitolu. Úroveň znalostí, dovednost práce s prameny a zvolená náročnost však přesahují obvyklou úroveň do té míry, že musím navrhnout hodnocení **výborně**.

Praha 24.8.2012

PhDr. et Dr. phil. Ivo Cerman, Ph.D.